

Jumalateenistus Nõos P, 14.07.24 kell 11.00, Kristuse kirgastamispüha

Lektsioonid: 2Kr 3:7–18; Lk 9:28–36

Jutlus: 2Ms 34:29–35

Laulud: 398; 376 (1–4, 5); 307; 387

Ja kui Mooses astus alla Siinai mäelt ja Moosesel oli tulles käes kaks tunnistuslauda, siis Mooses ise ei teadnudki, et ta palge nahk hiilgas kõneluse tõttu Issandaga. Kui Aaron ja kõik Iisraeli lapsed nägid Moosest, vaata, siis hiilgas tema palge nahk ja nad kartsid temale ligineda. Aga Mooses hüüdis neid; siis Aaron ja kõik koguduse ülemad tulid jälle tema juurde ja Mooses rääkis nendega. Seejärel kõik Iisraeli lapsed tulid lähedale ja ta käskis neid teha kõike, mida Issand temale oli öelnud Siinai mäel. Kui Mooses oli lõpetanud nendega kõnelemise, siis ta pani kätte oma näo ette. Ja iga kord, kui Mooses läks Issanda palge ette temaga rääkima, pani ta kätte ära kuni väljatulekuni; ja olles välja tulnud, rääkis ta Iisraeli lastele, mida oli kästnud. Siis Iisraeli lapsed vaatasid Moosese palet, sest Moosese palge nahk hiilgas. Aga Mooses pani jälle kätte oma näo ette, kuni ta läks sisse, et temaga rääkida.

Miks siis Moosese palge nahk hiilgas? Sest ta oli nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd veetnud Siinai mäel koos Issandaga. Ja Issanda auhiilgus mõjutab nähtavasti ka Moosest füüsiliselt nii palju, et temagi pale hakkas hiilgama.

Kuid on öeldud, et kui Aaron ja Iisraeli rahvas niimoodi hiilgava palgega Moosest nägid, siis nad kartsid talle ligineda. Küllap tundus Jumalaga mitte kohtunud inimestele Moosese muutus hirmutav, samamoodi nagu kohtumine pühade asjadega ja olenditega inimesi ikka hirmutab.

Täna sel jumalateenistusel, mil kõlavad laulud saksa suure kirikulaulutekstide looja Paul Gerhardti (1607–1676) sõnadega, laulsime jutluselauluna Gerhardti „Ma olen maa peal võõras“ („Ich bin ein Gast auf Erden“). Selle laulu aluseks on Gerhardtil olnud VT psalm 119, mille 19. salm ütleb: „Ma olen võõras maa peal, ära peida mu eest oma kärke!“

Kas pole nii, et neid sõnu võinuks öelda või mõelda ka Mooses, kui ta mäele Issandaga kohtuma läks või mäelt alla rahva juurde tagasi tuli?

Inimene, kes läheb Jumalaga kohtuma või on temaga kohtunud, tunneb end selles igapäevaelus, milles tema elu tavaliselt möödub, võõrana. Ta on olnud Jumalale lähedal ja aimab, mida Jumal tema elus tahab teha. Võib-olla aimab ta ka seda, mida Jumal tahab korda saata maailmas, kus elavad teised inimesed. Kuid ta ei saa seda öelda inimestele, ilma et nad teda kardaksid või põlgaksid. Selline oli jumalameeste ja prohvetite saatus VT-s. Selline oli Jeesuse jüngrite ja apostlite saatus UT-s. Ja selline on iga tõsise kristlase saatus tänapäevani.

Täna evangeeliumisõna Luuka evangeeliumist kõneles meile Jeesuse muutumisest jüngrite silme ees. Ka Jeesuse nägu ja riided hakkasid kiirgama nagu Moosesel. Kuid see kiirgus oli siiski olemuslikult erinev Moosese omast. Küsimus on selles, kas inimene on Jumala auhiilgusest mõjutatud või tuleb Jumala auhiilgus temast enesest. Ja Jeesuse puhul oli tegemist just viimase juhtumiga: Jumala auhiilgus tuli temast enesest, sest ta on Jumala Poeg. Jeesus on Jumal.

Seal mäel koos Jeesusega olid kolm valitud jüngrit, Peetrus, Johannes ja Jaakobus justkui ise Moosese rollis. Nad nägid Jeesuses Jumala auhiilgust, olid sellest rabatud. Ja võib-olla olid ka nemad mäelt alla tulles kuidagi erilised. Evangeeliumis seda ei öelda. Kuid on arvata, et see kogemus muutis Peetruse, Johannese ja Jaakobuse elu sedavõrd, et nad ei saanud end endam tunda maa peal kodus. Nad olid kogenud midagi taevalikku ja nende hing jäi seda alati igatsema.

Loeme ju 2Pt 1:16–18 Peetruse sõnu: „Meie Issanda Jeesuse Kristuse väge ja tulemist ei ole me teile teatanud mingeid targutavaid müüte jäljendades, vaid me oleme tema suurust näinud oma silmaga. Sest ta sai au ja kirkust Jumalalt Isalt, kui ilmvooratult kirkuselt kostis talle hää: „See on minu armas Poeg, temast on mul hea meel!“ – Ja seda häält me kuulsime tulevat taevast, kui me olime koos temaga pühal mäel.“ Ja apostel Johannes ütleb 1Jh 1:2–3: „Jah, Elu on saanud avalikuks, ja me oleme näinud ja me tunnustame ja kuulutame teile igavest elu, mis oli Isa juures ja on saanud meile avalikuks. Mida me oleme näinud ja kuulnud, seda me kuulutame ka teile, et teilgi

oleks osadus meiega. Meie osadus on osadus Isaga ja tema Poja Jeesuse Kristusega.“

Mooses kord Siinai mäel ning sajandeid hiljem Peetrus, Johannes ja Jaakobus ühel teisel Palestiina kõrgel mäel said kogeda midagi erilist, Jumala auhiilgust, mis muutis nende elu, andes mõista, et see elu, mida nad on seni tundnud, pole midagi väärt selle elu kõrval, mille sära nad on kogenud. Kuid siiski olid erinevad ka Moosese kogemus ja Jeesuse jüngrite kogemus. Ühe kuulsama tõlgenduse Moosese palge hiilgamise loole on pakkunud apostel Paulus. Ja ka seda tõlgendust me juba kuulsime altarist.

Paulus nimetab 2Kr 3:7 Jumalalt Moosesele antud käsutahvleid lausa „kirjatahtedega kividesse uuristatud surmateenistuseks“. Kristuse läbi tulnud evangeeliumi nimetab ta aga „vaimuteenistuseks“. Paulus möönab küll, et Moosesele antud Seadus oli kirgas ja mõjutas Moosest nii, et Iisraeli rahvas ei saanud tema hiilgavat palet vaadata. Kuid Moosese Seadus on ju kaduv! – hüüatab Paulus. Ja küsib: kas evangeelium ehk vaimuteenistus ei peaks sündima veelgi suuremas kirkuses?

Paulus nimetab siin kirjakohas Seadust ka „hukkamõistuteenistuseks“ ja evangeeliumi „õigeksmõistuteenistuseks“ ning lisab: „Kui juba hukkamõistuteenistusel oli kirkus, siis on õigeksmõistuteenistus veel palju suurem kirkuselt.“

Niisiis, see, kes on Jumalalt saanud õigeksmõistuteenistuse, mitte hukkamõistuteenistuse nagu Mooses, see on õnnis! Ja Paulus tahab siin kuulutada suurepärasest uudist: kõik need, kes on Kristuselt saanud õigeksmõistuteenistuse, on saanud püsiva kirkuse! Mitte sellise, nagu on Moosese Jumalalt saadud hukkamõistuteenistus, mille sära kahvatub aja jooksul.

Seepärast on need, kes loevad Vana Testamenti ja peavad au sees Moosese kärke, küll midagi olulist mõistnud, kuid nende mõistmine on olemuslikult poolik. Nad on kogenud oma elus midagi Jumalalt ega saa olla iialgi enam kahe jalaga selles maises maailmas. Kuid nad ei pääse sellest maailmast ka edasi. Nad on võõrad, kuid jäävad võõraks ka taeva jaoks. Ma usun, midagi sellist tahab Paulus oma mõttekäiguga öelda. 2Kr 3:15j ütleb ta: „Tänapäevani, iga kord kui Moosest loetakse, lasub kate nende südamele. Aga kui nende süda pöördub Issanda poole, siis võetakse kate ära.“ Need „nemad“ on Pauluse kontekstis muidugi juudid. Kuid arvan, et ka kõik need, kes ei hinda lunastust Kristuses. Seega saab selles maailmas neile, kes siin on võõrad, päästeks Kristus!

Jah, ka Kristus oli maa peal võõras. Ta ütles ju Mt 8:20: „Rebastel on urud ja taeva lindudel pesad, aga Inimese Pojal ei ole, kuhu ta oma pea võiks panna.“ Kuid teisel, nt Jh 14:12 ütleb Jeesus: „...mina lähen Isa juurde“. Jeesus teadis, et tema kodu on taevas. Täpselt samamoodi annab ta võimaluse kõigile inimestele, kes on kogenud Jumala kutset ja jäänud maa peal võõraks, leida siiski kodu ja ka jõuda kord sinna koju.

Kuulsime altarist, et Lk 9 kirjeldatud Jeesuse muutumise loos tahtis Peetrus, nähes kõike toimunut ja suuri jumalamehi Moosest ja Eelijat koos Jeesusega, teha kõigile lehtmaja. Ta ütles: „Õpetaja, siin on meil hea olla, teeme õige kolm lehtmaja: ühe sinule ja ühe Moosesele ja ühe Eelijale.“

Ma arvan, et Peetrus ütles seda seepärast, et ta oli leidnud kodu. Juhan Viiding oma kuulsas „Kodulaulus“ filmist „Nukitsamees“ ütleb ju: „Kodu see on headus, mis meid paremateks teeb.“ Küllap koges Peetrus enneolematut headust ja õnne, mida ta polnud kunagi varem elus kogenud. Ja oli leidnud kodu.

Kuid saime teada, et sellesse koju ei saanud Peetrus ega vendadepaar Johannes ja Jaakobus jääda. Nad pidid minema tagasi sellesse raskusi ja võitlusi täis maailma ning kannatama lõpuni. Meie jutluselaul, mille sõnad pärinevad Paul Gerhardtilt, ütleb Martin Lipu tõlkes esimeses salmis: „Ma olen maa peal võõras / ja ainult rändaja, / mu eluase taevas, / seal on mu isamaa. / Siin rändan ristirada, / seal vaimu väsinut / arm võtab kosutada: / kõik vaev on lõppenud!“ Küllap käis see ka Peetruse ja vendade Johannese ja Jaakobuse kohta. Kuid nad käisid oma usutee julgelt lõpuni.

Ka meie ülesanne kristlastena on rännata julgelt edasi oma usuteel. Me oleme Jumalat tundma õppinud, kuid me ei taha jääda poolele teele ja liigume koos Kristusega edasi. Me tunneme end küll siin maa peal võõrana, kuid evangeeliumis, selles vaimuteenistuses ja õigeksmõistuteenistuses Kristuse läbi, me teame, et meie kodu pole enam kaugel. Selline mõtteviis võib meie kaasinimestes tekitada hirmu või ka põlgust, kuid sellest pole tarvis heituda: kes võiks takistada rändajat, kes oma pikal rännuteel näeb lõpuks kauguses koduakende valgust kumamas!

Ja see valgus on nagu Issanda kirkus. Apostel Paulus lõpetab oma Moosese hiilgava palge loo analüüsi 2Kr 3:18 sõnadega: „Aga meid kõiki, kes me katmata palgega vaatleme Issanda kirkust peegeldumas, muudetakse samasuguseks kujud kirkusest kirkusesse. Seda teeb Issand, kes on Vaim.“ Ärgem siis väsigem, sest Issanda kirkus on meie ees ja muudab meid!
Aamen.